

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2066

Vragen van de leden **Van der Staaij** (SGP), **De Roon** (PVV), **Haverkamp** (CDA) en **Voordewind** (ChristenUnie) aan de minister van Buitenlandse zaken over *de moord op meer dan 500 christenen in Nigeria* (ingezonden 10 maart 2010).

Antwoord van minister **Verhagen** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 26 maart 2010).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de berichtgeving waarin wordt gemeld dat moslims bij de plaats Jos in Nigeria meer dan 500 christenen hebben vermoord? Kunt u nader aanduiden wat hier precies is gebeurd en met welke achtergronden?

Antwoord 1

Ja. Op zondag 7 maart jl. zijn vele doden gevallen bij nieuwe etnische gewelddadigheden in de omgeving van Jos (hoofdstad Plateau State) in Nigeria. Op het moment variëren schattingen over het aantal slachtoffers tussen de 150 en 500. Het gaat deze keer zeer waarschijnlijk om vergeldingsacties van islamitische Hausa-Fulani op (voornamelijk) christenen in het dorp Dogo Nahawa ten zuidoosten van Jos. Bij eerdere gewelddadigheden in januari 2010 waren het vooral de islamitische Hausa-Fulani die slachtoffer werden van geweld van christelijke groepen.

Het steeds weer oploeiende geweld in Jos kent vele oorzaken. Het is van belang ervoor te waken om deze gewelddadigheden eendimensionaal te verklaren vanuit religieus oogpunt. Er is een combinatie van complexe en dieperliggende oorzaken die ervoor zorgt dat de spanning in het gebied keer op keer oploopt. Daarbij moet naast religieuze tegenstellingen worden gedacht aan armoede, sociale problemen, grote culturele en etnische diversiteit en vraagstukken van landgebruiksrechten.

Vraag 2

Is hier sprake van een trend, waarbij het islamitische noorden van Nigeria steeds meer voet aan de grond probeert te krijgen in het overwegend christelijke zuiden?

Antwoord 2

Er hebben zich in de afgelopen jaren regelmatig conflicten voorgedaan in de omgeving van Jos. Er is voor zover ik kan nagaan geen sprake van een trend waarbij het islamitische noorden voet aan de grond probeert te krijgen in het christelijke zuiden.

Vraag 3

Wat zijn in uw ogen de consequenties voor de rest van Afrika als Nigeria inderdaad in zijn geheel een islamitische staat zou worden? In hoeveel Nigeriaanse deelstaten is thans de sharia reeds van kracht?

Antwoord 3

Ik heb geen redenen om te veronderstellen dat Nigeria in zijn geheel een islamitische staat zal worden.

Op dit moment is in 12 noordelijke deelstaten naast het geldende federale juridische systeem in Nigeria de sharia ingevoerd. Niet-moslims kunnen gebruik maken van het federale rechtssysteem en kunnen niet gedwongen berecht worden volgens de sharia.

Vraag 4

Welke rol speelt de Nigeriaanse overheid in de conflicten tussen moslims en christenen?

Antwoord 4

De Nigeriaanse regering is als geen ander overtuigd van de noodzaak om het complexe evenwicht binnen het land te bewaren en zet zich daar zeer voor in. Om recht te doen aan de grote diversiteit van de Nigeriaanse bevolking is destijds bewust gekozen voor een federale staatsstructuur.

Vraag 5

In hoeverre maken de gewelddadigheden in Nigeria deel uit van een bredere strijd wereldwijd, waarbij de islam haar invloedssfeer probeert te vergroten? Is het waar, dat de gewelddadige islamitische acties in Nigeria gefinancierd en aangestuurd worden vanuit het buitenland?

Antwoord 5

Er is geen informatie die erop wijst dat de gewelddadigheden in Nigeria gekoppeld zijn aan een bredere strijd wereldwijd, waarbij de islam haar invloedssfeer probeert te vergroten, noch dat gewelddadige islamitische acties in Nigeria gefinancierd en aangestuurd worden vanuit het buitenland.

Vraag 6

In hoeverre hebben genoemde gebeurtenissen een serieuze plek op de internationale agenda (van de EU, de VN en dergelijke)? Bent u bereid dit te bevorderen?

Antwoord 6

Zie antwoord op vraag 8

Vraag 7

Welke acties zijn door u en door de internationale gemeenschap ondernomen na eerdere geweldsuitbarstingen tussen moslims en christenen in Nigeria? Wat kan er nog meer worden gedaan?

Antwoord 7

Zie antwoord op vraag 8

Vraag 8

Op welke wijze kan de Nigeriaanse overheid worden geholpen en gestimuleerd door de Nederlandse overheid en de internationale gemeenschap in het tegengaan van geweldsuitbarstingen tussen moslims en christenen? Wordt daaraan ook concreet gestalte gegeven?

Antwoord 8

De internationale gemeenschap volgt de situatie in Nigeria zeer nauwgezet. Stabiliteit in Nigeria is van belang voor de gehele (West-) Afrikaanse regio. Bovendien is het niet acceptabel dat burgers onder de ogen van de overheid worden vermoord. Dat is een grove schending van de mensenrechten. Goede naleving van mensenrechten van alle Nigeriaanse burgers, ongeacht hun godsdienst is van fundamenteel belang. Dit draagt bovendien bij aan het bevorderen van de stabiliteit van Nigeria. Naar aanleiding van eerdere ongeregeldeheden is de Nigeriaanse regering internationaal met klem aangesproken op zijn verantwoordelijkheden op het gebied van mensenrechten en stabiliteit.

Mede op instigatie van Nederland zal de EU bij de Nigeriaanse autoriteiten opnieuw een demarche uitvoeren om grote bezorgdheid over te brengen over de recente gebeurtenissen in Jos en over de vermeende buitengerechtigde executies.

Tijdens de 13e zitting van de Mensenrechtenraad van deze week zal Nederland zich ook inzetten om Nigeria in EU-kader aan te spreken op zijn verantwoordelijkheden ten aanzien van de gebeurtenissen in Jos en omgeving en voor het voorkomen van nieuwe ongeregeldeheden in de toekomst.

Nederland draagt op bilateraal niveau vanuit het Mensenrechtenfonds bij aan het centrum voor conflictmanagement en vredesopbouw van de universiteit van Jos. Naast onderzoek naar de oorzaken van het geweld, besteedt het centrum veel aandacht aan voorlichtingscampagnes ter voorkoming van geweld en dialoog tussen verschillende groepen.

De EU voert tenslotte in Nigeria een programma uit ter waarde van 677 miljoen Euro (2009 – 2013), dat direct gericht is op goed bestuur, mensenrechten, vredesprocessen en handel. Dit programma is mede gericht op adresseren van de dieper liggende oorzaken van de problemen in het gebied. Dit «Nigeria-EU Joint Way Forward» programma koppelt een politieke dialoog op hoog niveau aan lange termijn ontwikkelingsinvesteringen in Nigeria. Dit programma is een belangrijke stap in versterking van de banden tussen de EU en Nigeria.

Vraag 9

Welke mogelijkheden zijn er om organisaties die werken aan het zoveel mogelijk voorkomen van gewelddadigheden tussen moslims en christenen in Nigeria (zoals de Justice, Peace and Reconciliation Movement (JPRM)) concreet te ondersteunen?

Antwoord 9

Initiatieven gericht op het voorkomen van gewelddadigheden en het stabiliseren van de regio kunnen in aanmerking komen voor beperkte steun vanuit het Mensenrechtenfonds. Dit fonds wordt wat Nigeria betreft, beheerd door de Nederlandse ambassade in Abuja.